

Maximum Marks: 50
 Programme code: P02
 Programme: M. A. Yogashastra
 Name of the Constituent College: K. J. Somaiya Institute of Dharma Studies
 Course Code: 432P02C301
 Instructions: 1) Draw neat diagrams 2) Assume suitable data if necessary

Semester: December 2023
 Examination: End Semester Examination
 Class: SY
 Semester: III
 Name of the Centre: Bharatiya Sanskriti Peetham
 Name of the Course: Yoga and Holistic Health

Question No.		Max. Marks	CO
Q 1.	Write short notes on any Six topics – खालीलपैकी कोणत्याही सहा विषयांवर थोडक्यात टीपा लिहा	30	CO
1	Concept of Triguna as per Samkhya darshana त्रिगुणची संकल्पना सांख्यदर्शन प्रमाणे स्पष्ट करा सांख्य दर्शन अनुसार त्रिगुणकी संकल्पना	5	CO1 CO2
2	Role of Yoga in making each of Panchkosa healthy and perfect पंचकोषचे स्वास्थ्य आणि परिपूर्णता साठी योगाची भूमिका प्रत्येक पंचाकोषके स्वास्थ्य व परिपूर्णताके लिए योगका महत्व	5	CO1 CO2
3	Personal hygiene वैयक्तिक स्वच्छता वैयक्तिक स्वच्छता	5	CO1 CO2
4	Concept of wellness कल्याणची संकल्पना कल्याण की संकल्पना	5	CO1 CO2
5	Goal of holistic health सर्वांगीण आरोग्याचे ध्येय सर्वांगी स्वास्थ्य का लक्ष्य	5	CO1 CO2
6	Yoga for Work life balance काम आणि जीवनाचा तालमेल साठी योग कार्य व जीवनके तालमेलके लिए योग	5	CO1 CO2
7	Principles of holistic care सर्वांगीण आरोग्याचे सिद्धांत सर्वांगी आरोग्यके सिद्धांत	5	CO1 CO2

8	Factors influencing psycho-social environment.	5	CO1
	मनोसामाजिक वातावरण वर कारणीभूत गोष्ट		
Q2	मनोसामाजिक वातावरण पर असरकारक घटक	20	CO1
	Write answers in detail on any Two topics – खादीनपेही कोअत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे दिहा –		
1	Define Health, explain its importance in Human life.	10	CO1 CO2
	आरोग्याची व्याख्या करा आणि त्याचा मानवीय आयुष्यात महत्त्व स्पष्ट करा स्वास्थ्यकी परिभाषा व उगका मानवीय जीवनमे महत्त्व स्पष्ट कीजिये।		
2	Discuss role of AVAV in building up a healthy lifestyle.	10	CO1 CO2
	आरोग्यदायी जीवनसाठी 'आहार-विहार-आचार-विचार' ची भूमिका वर चर्चा करा स्वास्थ्यपूर्ण जीवनशैली पानेके लिए 'आचार-विहार-आचार-विचार'का महत्त्व – चर्चा कीजिये।		
3	Discuss Yogic and modern approach of diseases, role of Yoga in attaining wellness.	10	CO1 CO2
	आजारावर योगिक आणि आधुनिक दृष्टिकोण, आणि आरोग्यपणा मिल्वाय्ला साठी योगाची भूमिका रोगोकेप्रति योगका व आधुनिक दृष्टिकोण और आरोग्य पानेके लिए योगका महत्व।		
4	How Yoga helps in attaining each component of health?	10	CO1 CO2
	आरोग्याचे प्रत्येक घटक पर्यंत पडोचना साठी योग काय मदत करेल? स्वास्थ्यका हराएक घटक पानेके लिए योग कैसे मदद करेगा?		

Semester: December 2023

Maximum Marks: 50

Examination: End Semester Examination

Duration: 2 hrs

Programme code: P02

Class: SY

Semester: III

Programme: M. A. Yogashastra

Name of the Constituent College:

S. J. Somaiya Institute of Dharma Studies

Name of the Centre:

Bharatiya Sanskriti Peetham

Course Code: 432P02C301

Name of the Course: Yoga and Holistic Health

Instructions: 1) Draw neat diagrams 2) Assume suitable data if necessary

Question No.		Max. Marks	CO
Q 1.	Write short notes on any Six topics – खालीलपैकी कोणत्याही सहा विषयांवर थोडक्यात टीपा लिहा	30	CO
1	Concept of Triguna as per B.Gita भगवद्गीतानुसार त्रिगुणाची संकल्पना भगवद्गीतानुसार त्रिगुणकी संकल्पना	5	CO1 CO2
2	Yogic lifestyle योगिक जीवनशैली योगिक जीवनशैली	5	CO1 CO2
3	General causes of diseases आजाराचे साधारण कारणे रोगोके सामान्य कारण	5	CO1 CO2
4	Yoga for integral health अविभाज्य आरोग्य साठी योग अभिन्न स्वास्थ्यके लिए योग	5	CO1 CO2
5	Concept of Panchakosa पंचाकोषाची संकल्पना पंचकोषकी संकल्पना	5	CO1 CO2
6	Principles of Holistic care सर्वांगीण आरोग्याचे सिद्धांत सर्वांगी आरोग्यके सिद्धांत	5	CO1 CO2
7	Hathayoga practices for holistic health सर्वांगीण आरोग्यसाठी हठयोग-साधना सर्वांगी स्वास्थ्यके लिए हठयोगकी साधना	5	CO1 CO2

8	Various components of wellness	5	CO1 CO2
	कल्याणचे विविध घटक		
	कल्याणके विविध घटक		
Q2	Write answers in detail on any Two topics – खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा –	20	CO
1	What is holistic health? Discuss its five aspects.	5/10	CO1 CO2
	सर्वांगीण आरोग्य काय आहे? त्यांचे पांच घटक विषद करा		
	सर्वांगी स्वास्थ्य क्या है? उसके पांच घटक विस्तारसे समजाए।		
2	Discuss components of Hygiene in current scenario.	5/10	CO1 CO2
	सध्याची परिस्थितीत स्वच्छताचे घटक विषद करा		
	वर्तमान परिदृश्यमें स्वच्छताके घटक विस्तारसे समजाइए।		
3	Define and compare Health according to WHO, Ayurveda and Yoga	5/10	CO1 CO2
	व्ह, आयुर्वेद आणि योग प्रमाणे आरोग्याची व्याख्या आणि तुलना विषद करा		
	व्ह, आयुर्वेद व योग अनुसार स्वास्थ्यकी व्याख्या व तुलना कीजिये।		
4	Explain importance of psycho-social environment and factors influencing it.	5/10	CO1 CO2
	मनोसामाजिक वातावरणचे महत्त्व आणि त्यांचावर प्रभावी घटक विषद करा		
	मनोसामाजिक वातावरणका महत्त्व व उसपर प्रभावी घटक विस्तारसे समजाइए।		

Semester: December 2023		Duration: 2 hrs	
Examination: End Semester Examination		Class: SY	
Semester: III		Name of the Centre:	
Name of the Centre: Bharatiya Sanskriti Peetham		Name of the Course: Yoga Education	
Name of the Course: Yoga Education		Name of the Course: Yoga Education	
Name of the Course: Yoga Education		Name of the Course: Yoga Education	

Question No.	Question	Max. Marks	CO
1.	Write short notes on any Four topics – खालीलपैकी कोणत्याही चार विषयांवर थोडक्यात टीपा लिहा	20	CO
1	Introspection and Observation methods in Education psychology	5	CO1
	शिक्षा मनोविज्ञान में आत्मनिरीक्षण और अवलोकन विधियाँ		
	शैक्षणिक मानसशास्त्रातील आत्मनिरीक्षण आणि निरीक्षण पद्धत		
2	Teacher as the key Role Model in imparting value education	5	CO1 & 2
	मूल्यपरक शिक्षा प्रदान करने में शिक्षक प्रमुख रोल मॉडल है		
	मूल्यशिक्षण देण्यासाठी शिक्षक हा मुख्य रोल मॉडल आहे		
3	Reinforcements and Punishment in Operant conditioning theory	5	CO1
	ऑपरेटं कंडीशनिंग सिद्धांत के सुदृढीकरण और सजा		
	ऑपरेटं कंडिशनिंग सिद्धांतामध्ये मजबुतीकरण आणि शिक्षा		
4	Types of Learning	5	CO1 & 2
	शिक्षण के प्रकार		
	शिकण्याचे प्रकार		
5	Case Study method of Education	5	CO1 & 2
	शिक्षा की केस स्टडी पद्धति		
	शिक्षणाची केस स्टडी पद्धत		
6	Methods of imparting Values in children	5	CO1
	बच्चों को संस्कार सिखाने के तरीके		
	मुलांमध्ये संस्कार शिकण्याचे पद्धत		
7	Difference between yoga teacher and yoga therapist	5	CO1
	योग शिक्षक और योग चिकित्सक के बीच अंतर		
	योग शिक्षक आणि योग चिकित्सक यांच्यातील फरक		

8	Yoga education	5	CO1 & 2
	योगशिक्षण		
	योगशिक्षण		
Q2	Write answers in detail on any Two topics – खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा –	30	CO
1	Write in detail about the Classical Conditioning Theory.	15	CO1
	क्लासिकल डीशनिंग सिद्धांत के बारे में विस्तार से लिखें		
	क्लासिकल कंडिशनिंग थिअरीबद्दल तपशीलवार लिहा		
2	Explain role of yoga as an important bridge between values and education.	15	CO1 & 2
	मूल्यों और शिक्षा के बीच एक महत्वपूर्ण सेतु के रूप में योग की भूमिका स्पष्ट करें		
	मूल्ये आणि शिक्षण यांच्यातील महत्वाचा पूल म्हणून योगाची भूमिका स्पष्ट करा		
3	Explain the teaching methods used to teach yogic postures from the beginner level towards the advanced level to students.	15	CO1 & 2
	छात्रों को प्रारंभिक स्तर से उन्नत स्तर तक योग अभ्यास सिखाने के लिए उपयोग की जाने वाली शिक्षण विधियों की व्याख्या करें		
	नवशिक्या स्तरापासून प्रगत स्तरपर्यंत विद्यार्थ्यांना योगिक अभ्यास शिकवण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या शिकवण्याच्या पद्धती समजावून सांगा		
4	Explain the role of cognitive and non-cognitive skills in learning.	15	CO1
	शिक्षण में संज्ञानात्मक और गैर-संज्ञानात्मक कौशल की भूमिका की व्याख्या करें		
	शिकण्यात संज्ञानात्मक आणि गैर-संज्ञानात्मक कौशल्यांची भूमिका स्पष्ट करा		

Semester: December 2023		
Maximum Marks: 50	Examination: End Semester Examination	Duration: 2 hrs
Programme code: U02	Class: FY	Semester: III
Programme: M. A. Yogashastra		
Name of the Constituent College: J. Somaiya Institute of Dharma Studies	Name of the Centre: Bharatiya Sanskriti Peetham	
Course Code: 432P02C303	Name of the Course: Psychology	
Instructions: 1) Draw neat diagrams 2) Assume suitable data if necessary		

Question No.		Max. Marks	CO
Q 1.	Write short notes on any Four topics – खालीलपैकी कोणत्याही चार विषयांवर थोडक्यात टीपा लिहा	20	CO
1	What is Emotion? Write any one theory of Emotion	5	CO1, CO2
	भावना क्या है? भावना के किसी एक सिद्धांत को लिखिए		
	भावना म्हणजे काय? भावनेचा कोणताही एक सिद्धांत लिहा		
2	Write down the Definition & Objectives of Yogic-Psychotherapy	5	CO1 CO2 CO3
	योग-मनोचिकित्सा की परिभाषा एवं उद्देश्य को लिखिए		
	योग मनोचिकित्सेची परिभाषा आणि उद्देश्य लिहा		
3	Discuss the concept of Perception and its factors	5	CO1, CO2
	प्रत्यक्षण एवं उसके कारकों के अवधारणा की विवेचना कीजिए		
	प्रत्यक्षण आणि त्याच्या कारकांची भूमिका लिहा		
4	Write a short note on Memory and its types	5	CO1, CO2
	स्मृति एवं उसके प्रकार पर संक्षिप्त टिप्पणी लिखें		
	स्मृति आणि तिचे प्रकार यावर संक्षिप्त टीप लिहा		
5	“Intelligence is Back bone of cognitive behaviour” Explain in detail	5	CO1, CO2
	“बुद्धि संज्ञानात्मक व्यवहार की रीढ़ है” विस्तार से समझाइये		
	बुद्धी हा संवेदनात्मक व्यवहाराचा कणा आहे हे विस्ताराने लिहा		
6	What is Insomnia? Write the causes and symptoms of Insomnia?	5	CO1 CO2 CO3
	अनिद्रा क्या है? उनके कारण एवं लक्षण लिखिए		
	अनिद्रा म्हणजे काय? तिची कारणे आणि लक्षणे लिहा		
7	Discuss the method of Psychology	5	CO1, CO2
	मनोविज्ञान की विधियों की विवेचना कीजिए		
	मनोविज्ञानाच्या पद्धती विस्ताराने लिहा		

8	Write a short note on Chittabhumi	5	CO4
	चित्तभूमि पर एक संक्षिप्त टिप्पणी लिखें		
	चित्तभूमी वर संक्षिप्त टीप लिहा		
Q2	Write answers in detail on any Two topics – खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा –	30	CO
1	What is Anxiety? Write down their classification and discuss any one type of it Yogic Psychotherapy approach	15	CO1 CO2 CO3
	दुश्चिन्ता क्या है? उसके वर्गीकरण को लिखिए और उनमे से किसी एक प्रकार समझाते हुए उसके योगिक मनोचिकित्सा पद्धति पर चर्चा कीजिए		
	चिंता म्हणजे काय? तिचे प्रकार लिहून कोणताही एक प्रकार विस्ताराने लिहा आणि त्यावरील योगिक मनोचिकित्सा पद्धतीवर चर्चा करा		
2	Discuss the detail concept of Psychodynamic theory of Sigmund Freud	15	CO1, CO2
	सिगमंड फ्रायड के मनोगत्यात्मक सिद्धांत की अवधारणा पर विस्तार से चर्चा करें		
	सिगमंड फ्रायडच्या मनोगत्यात्मक सिद्धांताची संकल्पना विस्ताराने लिहा		
3	Explain the concept of Trigun theory in perspective of personality development	15	CO4
	व्यक्तित्व विकास के परिप्रेक्ष्य में त्रिगुण सिद्धांत की अवधारणा को समझाइये		
	व्यक्तिमत्त्व विकासाच्या दृष्टीने त्रिगुण सिद्धांताची संकल्पना लिहा		
4	Write down the meaning and definition of personality And write any one theory of personality in detail	15	CO1, CO2
	व्यक्तित्व के अर्थ एवं परिभाषा को लिखिए और व्यक्तित्व का कोई एक सिद्धांत विस्तार से समझाइये		
	व्यक्तिमत्त्वाचा अर्थ आणि व्याख्या लिहा आणि व्यक्तिमत्त्वविषयक कोणताही एक सिद्धांत विस्ताराने लिहा		

Maximum Marks: 50		Semester: December 2023	
Programme code: U02		Examination: End Semester Examination	
Programme: M. A. Yogashastra		Class: FY	Duration: 2 hrs
Name of the Constituent College:		Semester: III	
K. J. Somaiya Institute of Dharma Studies		Name of the Centre:	
Course Code: 432P02C303		Bharatiya Sanskriti Peetham	
Name of the Course: Psychology			
Instructions: 1)Draw neat diagrams 2)Assume suitable data if necessary			

Question No.		Max. Marks	CO
Q 1.	Write short notes on any Four topics – खालीलपैकी कोणत्याही चार विषयांवर थोडक्यात टीपा लिहा	20	CO
1	Discuss the scope of Psychology	5	CO1, CO2
	मनोविज्ञान के क्षेत्रों की विवेचना कीजिये		
	मनोविज्ञानाची क्षेत्रे लिहा		
2	What is Mental Disorder? Write down their classification	5	CO1 CO2 CO3
	मानसिक विकार क्या है? उनके वर्गीकरण को लिखिए		
	मानसिक विकार म्हणजे काय? त्यांचे प्रकार लिहा		
3	Discuss the concept of Attention and its factor	5	CO1, CO2
	अवधान की अवधारणा एवं उसके कारकों की विवेचना कीजिये		
	अवधानाची संकल्पना लिहून त्यासाठी जबाबदार घटकांची चर्चा करा		
4	What is Motivation? Write any one theory of Motivation	5	CO1, CO2
	अभिप्रेरणा क्या है? अभिप्रेरणा के किसी एक सिद्धांत की व्याख्या कीजिये		
	अभिप्रेरणा म्हणजे काय? अभिप्रेरणेच्या कोणत्याही एका सिद्धांताची व्याख्या करा		
5	Write down the Alfred Adler's Psychotherapy for inferiority complex	5	CO1, CO2
	हीन भावना हेतु अल्फ्रेड एडलर की मनोचिकित्सा को लिखिए		
	अल्फ्रेड एडलरची न्यूनगंडविषयक मनोचिकित्सा स्पष्ट करा		
6	Write a short note on Triguna	5	CO4
	त्रिगुण पर एक संक्षिप्त टिप्पणी लिखें		
	त्रिगुणांवर संक्षिप्त टीप लिहा		
7	Discuss the methods of personality assessment	5	CO1, CO2
	व्यक्तित्व मूल्यांकन की विधियों की विवेचना कीजिये		
	व्यक्तिमत्त्व मूल्यांकनाच्या पद्धतींची चर्चा करा		

8	What is Anxiety? Write their cause and symptoms	5	CO1 CO2 CO3
	दुश्चिंता क्या है? उसके कारण एवं लक्षण के बारे में लिखिए।		
	चिंता म्हणजे काय? तिची कारणे आणि लक्षणे लिहा		
Q2	Write answers in detail on any Two topics – खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा –	20	CO
1	What is Stress? List down its cause, signs-symptoms and Yogic Psychotherapy approach.	15	CO1 CO2 CO3
	तनाव क्या है ? उसके कारण एवं लक्षण को समझाते हुए उसकी योगिक मनोचिकित्सा के बारे में भी लिखिए।		
	तणाव म्हणजे काय? त्याची कारणे आणि लक्षणे लिहून त्याच्या योगिक मनोचिकित्से बदलही लिहा		
2	Discuss the details concept of Psycho analytical theory of Carl G Jung	15	CO1, CO2
	कार्ल युंग के मनोविश्लेषणात्मक सिद्धांत की अवधारणा पर विस्तार से चर्चा करें		
	कार्ल युंग च्या मनोविश्लेषणात्मक सिद्धांताची संकल्पना विस्ताराने लिहा		
3	Explain the concept of Chittabhumi theory in perspective of personality refinement?	15	CO4
	व्यक्तित्व परिष्कार के परिप्रेक्ष्य में चित्तभूमि सिद्धांत की अवधारणा स्पष्ट करें		
	व्यक्तिमत्त्व विकासाच्या चित्तभूमी सिद्धांताची संकल्पना लिहा		
4	Write down the Definition & Objectives of Yogic-Psychotherapy Explain their types in detail in Indian and western context	15	CO1 CO2 CO3
	योग-मनोचिकित्सा की परिभाषा एवं उद्देश्य लिखिए एवं भारतीय एवं पश्चिमी सन्दर्भ में इनके प्रकारों को विस्तार से बताइये		
	योग मनोचिकित्सेची व्याख्या आणि उद्देश्य लिहा तसेच भारतीय आणि पाश्चात्य संदर्भात तिचे प्रकार विस्ताराने लिहा		

Maximum Marks: 50	Semester: December 2023	Examination: End Semester Examination	Duration: 2 hrs
Programme code: P02	Programme: M. A. Yogashastra	Class: SY	Semester: III
Name of the Constituent College: K. J. Somaiya Institute of Dharma Studies		Name of the Centre: Bharatiya Sanskriti Peetham	
Course Code: 432P02E301	Name of the Course: Bhagavadgītā - I		

Question No.		Max. Marks	CO1, CO2
Q 1.	Write short notes on any Four topics – खालीलपैकी कोणत्याही चार विषयांवर थोडक्यात टीपा लिहा	20	
1	Bhagavadgītā as a part of Prasthānatrayī	5	
	भगवद्गीता: प्रस्थानत्रयी का एक अंग		
	भगवद्गीता: प्रस्थानत्रयीचे एक अंग		
2	Concept of Dharma	5	
	धर्म संकल्पना		
	धर्म संकल्पना		
3	Meaning of the word – Sāṁkhyayoga as name of adhyāya	5	
	(दूसरा अध्याय) सांख्ययोग इस शब्द का अर्थ		
	(दुसरा अध्याय) सांख्ययोग या शब्दाचा अर्थ		
4	Four Varṇas and their relation with triṣṇas	5	
	चार वर्ण और उनका त्रिगुणों से संबंध		
	चार वर्ण आणि त्यांचा त्रिगुणांशी संबंध		
5	Eight forms of Prakṛti mentioned in seventh adhyāya	5	
	सातवे अध्याय में वर्णित प्रकृति के आठ भेद		
	सातव्या अध्यायात वर्णित प्रकृतीचे आठ भेद		
6	Four types of Bhakta	5	
	चार प्रकार के भक्त		
	चार प्रकारचे भक्त		
Q2	Write answers in detail on any Two topics – खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा –	30	CO1, CO2
1	Explain the arguments of Arjuna and counter-arguments of Kṛṣṇa regarding the participation of Arjuna in the war.	15	
	युद्ध न करने के लिए अर्जुन द्वारा दिये गये तर्क और कृष्ण के द्वारा दिये गये प्रतितर्क स्पष्ट कीजिए।	10	
	युद्ध न करण्यासाठी अर्जुनाने दिलेले तर्क आणि त्यावर कृष्णाने दिलेले प्रतितर्क स्पष्ट करा.		

2	Explain the qualities of a Yogī as mentioned in the sixth adhyāya and the yōgic practices advised for ideal sadhana.	15 10
	छठवें अध्याय में वर्णित योगी के लक्षण और आदर्श योगसाधना कैसे करें उसका स्वरूप वर्णन कीजिए।	
	महाव्या अध्यायान वर्णित योग्याची लक्षणे आणि आदर्श योगसाधना कशी करावी याविषयी केलेले वर्णन स्पष्ट करा.	
3	Explain the concept and types of Yajña discussed in Bhagavadgītā.	15 10
	भगवद्गीता के अनुसार यज्ञ संकल्पना और यज्ञ के भेद स्पष्ट कीजिए।	
	भगवद्गीतेनुसार यज्ञ संकल्पना आणि यज्ञाचे प्रकार स्पष्ट करा.	
4	Explain how Bhagavadgītā has reflections of Vedantic doctrines.	15 10
	भगवद्गीता में वेदान्त के सिद्धान्त कैसे प्रतिबिंबित होते हैं यह स्पष्ट कीजिए।	
	भगवद्गीतेमध्ये वेदान्ताचे सिद्धान्त कसे प्रतिबिंबित होतात ते स्पष्ट करा.	

Semester: December 2023		
Maximum Marks: 50	Examination: End Semester Examination	Duration: 2 hrs
Subject Code: P02	Class: SY	Semester: III
Subject: M. A. Yogashastra		
Name of the Constituent College:	Name of the Centre:	
Somaiya Institute of Dharma Studies	Bharatiya Sanskriti Peetham	
Subject Code: 432P02E301	Name of the Course: Bhagavadgītā – I	

Question No.	Question	Max. Marks	CO1, CO2
Q1.	Write short notes on any Four topics – खालीलपैकी कोणत्याही चार विषयांवर थोडक्यात टीपा लिहा	20	
1	Bhagavadgītā as a part of Mahābhārata	5	
	भगवद्गीता: महाभारत का एक भाग		
	भगवद्गीता: महाभारताचा एक भाग		
2	Concept of Yajña	5	
	यज्ञ संकल्पना		
	यज्ञ संकल्पना		
3	Lokasamgraha	5	
	लोकसंग्रह		
	लोकसंग्रह		
4	Qualities of Sthitaprajña	5	
	स्थितप्रज्ञ लक्षण		
	स्थितप्रज्ञ लक्षण		
5	Four types of Bhakta	5	
	चार प्रकार के भक्त		
	चार प्रकारचे भक्त		
6	Definitions of Yoga and Karmayoga in the sixth adhyāya	5	
	छठवे अध्याय में वर्णित योग और कर्मयोग के लक्षण		
	सहाव्या अध्यायात सांगितलेली योग आणि कर्मयोग यांची लक्षणे		
Q2	Write answers in detail on any Two topics – खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा –	30	CO1, CO2
1	Explain the importance of Niṣkāma Karmayoga as described in Bhagavadgītā.	10	
	भगवद्गीता में वर्णित निष्काम कर्मयोग के महत्त्व को स्पष्ट कीजिए।		
	भगवद्गीतेनुसार निष्काम कर्मयोगाचे महत्त्व स्पष्ट करा.		

2	Explain the concept of Dharma and Svadharma according to Bhāgavadgītā.	10	
	भगवद्गीता के अनुसार धर्म और स्वधर्म की संकल्पना स्पष्ट कीजिए ।		
	भगवद्गीतेनुसार धर्म आणि स्वधर्म या संकल्पना स्पष्ट करा.		
3	Explain the following concepts – Brahma, Adhyātma, Karma, Adhibhūta, Adhidaiva and Adhiyajña.	10	
	निम्नलिखित संकल्पनाएँ स्पष्ट कीजिए – ब्रह्म, अध्यात्म, कर्म, अधिभूत, आधिदैव और अध्यात्म ।		
	खालील संकल्पना स्पष्ट करा – ब्रह्म, अध्यात्म, कर्म, अधिभूत, आधिदैव आणि अध्यात्म ।		
4	Explain how Bhagavadgītā is part of Prasthānatrayī and how Vedantic doctrines reflect in Gītā.	10	
	भगवद्गीता प्रस्थानत्रयी का अंग कैसे है और वेदान्त के सिद्धान्त भगवद्गीता में कैसे प्रतिबिंबित होते हैं यह स्पष्ट कीजिए ।		
	भगवद्गीता प्रस्थानत्रयीचे अंग कसे आहे आणि वेदान्ताचे सिद्धान्त भगवद्गीतेमध्ये कसे प्रतिबिंबित होतात ते स्पष्ट करा.		

Semester: December 2023

Maximum Marks: 50	Examination: End Semester Examination	Duration: 2 hrs
Programme code: P02	Class: SY	Semester: III
Programme: M. A. Yogashastra		
Name of the Constituent College: J. Somaiya Institute of Dharma Studies	Name of the Centre: Bharatiya Sanskriti Peetham	
Course Code: 432P02E302	Name of the Course: Integrated Therapy	

Question No.		Max. Marks	CO
Q 1.	Write short notes on any four topics – खालीलपैकी कोणत्याही चार विषयांवर थोडक्यात टीपा लिहा	20	
1	Write source of medicines in Homeopathy? होम्योपैथी चिकित्सा के प्रमुख स्रोत के बारे में लिखिए। होमिओपैथी औषधाच्या मुख्य स्रोताबद्दल लिहा.	5	
2	Define Siddha and its significance according to Sage Thirumoolar? सिद्धा को परिभाषित करते हुए संत तिरुमुलार के अनुसार इसकी सार्थकता को लिखिए। सिद्धाची व्याख्या करताना, संत तिरुमुलर यांच्यानुसार त्याचे महत्त्व लिहा.	5	CO1 CO2
3	Write brief history of Unani System of Medicine? यूनानी चिकित्सा पद्धति का संक्षिप्त इतिहास लिखिए। यूनानी वैद्यक पद्धतीचा संक्षिप्त इतिहास लिहा.	5	CO1 CO2
4	What are the scope and limitations of Sowa Rigpa? सोआ रिग्पा का दायरा और सीमाएँ क्या हैं ? Soa Rigpa ची व्याप्ती आणि मर्यादा काय आहेत?	5	
5	Write a short notes on naum wa yaqza (sleep and wakefulness) नाउम वा यकज़ा (निद्रा और जागृत) पर संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए। Naum wa Yakza (झोप आणि जागे होणे) वर एक छोटी टीप लिहा.	5	
6	Write a short note on Vital force? जीवनी शक्ति पर संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए। जीवन शक्तीवर एक छोटी टीप लिहा.	5	
Q2	Write answers in detail on any Two topics – खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा –	30	CO
1	Explain in detail Principles of Homeopathy? होम्योपैथी के सिद्धान्त की विस्तार से व्याख्या कीजिए। होमिओपैथीचे तत्व तपशीलवार सांगा.	15	

2	Explain about the 6 tastes mentioned in Siddha and their role in mitigation of vitiated three humours?	15	CO1 CO2
	सिद्ध में वर्णित छः स्वाद के बारे में समझाइए एवं इनके तीन पदार्थों के असंतुलन के शमन में क्या भूमिका है।		
	सिद्धांतात सांगितलेल्या सहा अभिरुची आणि तीन पदार्थांचे असंतुलन कमी करण्यात त्यांची भूमिका काय आहे ते स्पष्ट करा.		
3	What is Ajnas Ashra (10 parameters) for assessment of personality or Mizaj of a person?	15	
	व्यक्तित्व मूल्यांकन के अजनस अशरा (दस विवरण) क्या है?		
	व्यक्तिमत्व मूल्यांकनाचे अजनास आशरा (दहा वर्णन) काय आहेत?		
4	What are the principles of Sowa Rigpa?	15	
	सोवा रिग्पा के प्रमुख सिद्धांत क्या हैं?		
	सोवा रिग्पाची मुख्य तत्त्वे कोणती आहेत?		

Semester: December 2023			Duration: 2 hrs	
Maximum Marks: 50		Examination: End Semester Examination		
Programme code: P02		Class: SY	Semester: III	
Programme: M. A. Yogashastra				
Name of the Constituent College:		Name of the Centre:		
J. Somaiya Institute of Dharma Studies		Bharatiya Sanskriti Peetham		
Course Code: 432P02E303		Name of the Course: Concepts of Indian Philosophy		

Question No.		Max. Marks	CO1, CO2
Q 1.	Write short notes on any Four topics – खालीलपैकी कोणत्याही चार विषयांवर थोडक्यात टीपा लिहा	20	
1	Arguments to prove the existence of Īśvara according to Nyāya Darśana	5	
	न्याय दर्शन के द्वारा ईश्वर का अस्तित्व सिद्ध करने के लिए हुए तर्क		
	न्याय दर्शनाने ईश्वराचे अस्तित्व सिद्ध करण्यासाठी दिलेले तर्क		
2	Upamāna Pramāṇa	5	
	उपमान प्रमाण		
3	Arthāpatti Pramāṇa	5	
	अर्थापत्ति प्रमाण		
4	Concept and types of Jīva in Jainism	5	
	जैन दर्शन के अनुसार जीव और जगत् की संकल्पना		
	जैन दर्शनानुसार जीव आणि जगत् संकल्पना		
5	Avidya and Nirvāṇa as per Buddhism	5	
	बौद्ध दर्शन के अनुसार अविद्या और निर्वाण		
	बौद्ध दर्शनानुसार अविद्या आणि निर्वाण		
6	Concept of Īśvara according to Yoga Darśana	5	
	योग दर्शन के अनुसार ईश्वर संकल्पना		
	योग दर्शनानुसार ईश्वर संकल्पना		
7	Jīva and Jagat as per Cārvāka Darśana	5	
	चार्वाक दर्शन के अनुसार जीव और जगत् संकल्पना		
	चार्वाक दर्शनानुसार जीव और जगत् संकल्पना		
8	Types of viparyaya in Sāṃkhya Darśana	5	
	सांख्य दर्शन के अनुसार विपर्यय के भेद		
	सांख्य दर्शनानुसार विपर्ययाचे प्रकार		

Q2	Write answers in detail on any Two topics – खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा –	30	CO1, CO2
1	Explain the process of Pratyakṣa Pramāṇa according to Nyāya Darśana.	15	
	न्याय दर्शन के अनुसार प्रत्यक्ष प्रमाण की प्रक्रिया स्पष्ट कीजिये।		
	न्याय दर्शनानुसार प्रत्यक्ष प्रमाणाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.		
2	Explain the concept of Jīva and Jagat according to Vedānta Darśana.	15	
	वेदान्त दर्शन के अनुसार जीव और जगत् की संकल्पना स्पष्ट कीजिये।		
	वेदान्त दर्शनानुसार जीव आणि जगत् या संकल्पना स्पष्ट करा.		
3	Explain the concept of Avidyā and kleśas as discussed in Yoga Darśana.	15	
	योग दर्शन के अनुसार अविद्या और क्लेशों का स्वरूप स्पष्ट कीजिये।		
	योग दर्शनानुसार अविद्या आणि क्लेश यांचे स्वरूप स्पष्ट करा.		
4	Explain what is bondage and liberation according to Sāṃkhya Darśana and the ways to attain the liberation.	15	
	सांख्य दर्शन के अनुसार बन्ध और मोक्ष का स्वरूप स्पष्ट कर के मोक्ष प्राप्त करने के उपायों का विवेचन कीजिए।		
	सांख्य दर्शनानुसार बन्ध आणि मोक्ष यांचे स्वरूप स्पष्ट करा आणि मोक्ष प्राप्त करण्याच्या उपायांचे विवेचन करा.		

Semester: December 2023	Examination: End Semester Examination	Duration: 2 hrs
Maximum Marks: 50	Programme code: P02	Class: SY
Programme: M. A. Yogashastra	Name of the Centre:	Semester: III
Name of the Constituent College:	Name of the Course: Buddhist Analysis of Mind - I	
J. Somaiya Institute of Dharma Studies		
Course Code: 432P02E304		
Instructions: 1) Draw neat diagrams 2) Assume suitable data if necessary		

Question No.		Max. Marks	CO
Q1.	Write short notes on any two of the following – खालीलपैकी कोणत्याही दोन विषयांवर थोडक्यात टीपा लिहा	20	CO
a	The concept of dukkha in the Four Noble Truths		CO1
b	Describe the teaching of dependent origination in its general application		CO1, CO2
c	The relevance of sila on the path to nibbana		CO1
d	The distinctive features of the Abhidhamma corpus of texts		CO2
e	The Visuddhimagga and its author		CO3
Q2	Write answers in detail on any Two topics – खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा –	30	CO
a	Discuss the Dhammacakkappavattana Sutta and why the four noble truths are said to encapsulate the entire body of the Buddha's teachings.		CO1
b	The Dhamma theory and its importance in Buddhist philosophy		CO2
c	Cultivation of the Rupa Jhanas		CO3
d	Cultivation of the Arupa Jhanas		CO3
e	The key aspects of Vipassana meditation		CO3
f	Stages on the path to Nibbana		CO3

Semester: July 2023		
um Marks: 50	Examination: ATKT Examination	
de: P02	Duration: 2hrs	
M.A. Yogashatra	Class: SY	Semester: III
Constituent College:		Name of the department/Section/Center: Bharatiya Sanskriti Peetham
Institute of Dharma Studies		
: 132P02C101	Name of the Course: Yoga Darshana and Indian Philosophy	
: 1)Draw neat diagrams 2)Assume suitable data if necessary		

		Max. Marks
	Write short notes on any six topics – खालीलपैकी कोणत्याही सहा विषयांवर थोडक्यात टीपा लिहा	30
	Kriyayoga	
	क्रियायोग	
	Gunaparva	
	गुणपर्व	
3	Pratyahara	
	प्रत्याहार	
4	Vivekakhyaati inclusive of knowledge of seven things	
	विवेकख्याति तथा सप्तधा प्रान्तभूमि प्रज्ञा	
5	Arthapatti Pramana	
	अर्थापत्ति प्रमाण	
6	Upamana Pramana	
	उपमान प्रमाण	
7	Klishta manas according to Yogachara Buddhism	
	योगाचार बौद्ध दर्शन के अनुसार क्लिष्ट मनस्	
8	Alayavijnana	
	आलयविज्ञान	
Q2	Write answers in detail on any two topics – खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा –	20
	Describe five types of afflictions.	
1	पाँच प्रकार के क्लेशों का विवेचन कीजिये।	
	पाच प्रकारच्या क्लेशांचे विवेचन करा.	
	Explain the concept of yamas and niyamas along with their results.	
2	यम नियम की संकल्पना और उनकी साधना से प्राप्त होनेवाले फल का विवेचन कीजिये।	
	यम – नियम या संकल्पना आणि त्यांच्या साधनेद्वारे प्राप्त होणारे फल स्पष्ट करा.	

3	Explain the process of perception and six types of contacts of senses and objects according to Nyaya Darshana.	22
	न्याय दर्शन के अनुसार प्रत्यक्ष ज्ञान की प्रक्रिया और छः प्रकार के संनिकर्ष स्पष्ट कीजिये।	
	न्याय दर्शनानुसार प्रत्यक्ष ज्ञानाची प्रक्रिया आणि सहा संनिकर्ष स्पष्ट करा.	
4	Explain the pramanas accepted in Samkhya Darshana.	
	सांख्य दर्शन में स्वीकृत प्रमाणों का विवेचन कीजिये।	
	सांख्य दर्शनातील प्रमाणांचे विवेचन करा.	
